

A Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Szegeden, 2014. október hó 08. napján megtartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A befolyással üzérkedés büntette és más bűncselekmények miatt **az I.rendű vádlott és társai** ellen indított büntetőügyben a **Szolnoki Törvényszék** 2014. január 20. napján kihirdetett **6.B.485/2013/24.** számú ítéletének az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű vádlottakra vonatkozó részét **megváltoztatja** az alábbiak szerint

az I. rendű vádlott tényállás I. pontjában foglalt cselekményét

hivatali **vesztegetés** büntettének (Btk. 293. § (1), (2) bekezdés **3.** fordulat),

az I. rendű és a II. rendű vádlottak tényállás II. pontjában foglalt cselekményét

2 rb. befolyással üzérkedés büntettének - melyet a II. rendű vádlott bűnsegédként követett el - (Btk. 299. § (1) bekezdés **1. fordulat**, (2) bekezdés a) és c) pont)

m i n ő s í t i .

Az I., II. és III. rendű vádlottak valamennyi Btk. 299. §-a szerint minősülő cselekménye az (1) bekezdés **1. fordulatába** ütközik.

Az I., II. és III. rendű vádlottakat **szabadságvesztésre** ítéltnek tekinti.

A szabadságvesztést mindhárom vádlott vonatkozásában börtönben rendeli végrehajtani.

Az I., II. és III. rendű vádlott **legkorábban** a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Az I. rendű vádlottal szemben helyesen **1.100.000,- (Egymillió-egyszázezer) forint**ra, a II. rendű vádlottal szemben helyesen **900.000,- (Kilencszázezer) forint**ra rendel el vagyoneklobzást.

Egyebekben az első fokú ítéletnek az I., II. és III. rendű vádlottakra vonatkozó részét helybenhagyja.

Kötelezi a III. rendű vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 17.080,- (Tizenhétézer-nyolcvan) forint bűnügyi költség megfizetésére az államnak.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS:

A Szolnoki Törvényszék

az I. rendű vádlott bűnösségét a Btk. 293. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés III. fordulata szerint minősülő 1 rb. hivatali visszaélés büntetében, 3 rb. - egy esetben társtettesként, egy esetben bűnsegédként elkövetett - a Btk. 299. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) és c) pontja szerint minősülő befolyással üzérkedés büntetében, valamint 1 rb. a Btk. 300. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő befolyással üzérkedés büntetében állapította meg. Ezért halmazati büntetésül 6 év börtönre, 6 év közügyektől eltiltásra, valamint 1.250.000,- forint vagyonelkobzásra ítélte.

A II. rendű vádlott bűnösségét 4 rb. - egy esetben bűnsegédként, kettő esetben társtettesként elkövetett - a Btk. 299. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) és c) pontja szerint minősülő befolyással üzérkedés büntetében, valamint 1 rb. a Btk. 300. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő bűnsegédként elkövetett befolyással üzérkedés büntetében állapította meg. Ezért halmazati büntetésül 5 év 6 hónap börtönre, 6 év közügyektől eltiltásra, valamint 3.250.000,- forint vagyonelkobzásra ítélte.

A III. rendű vádlott bűnösségét 2 rb. a Btk. 299. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) és c) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett befolyással üzérkedés büntetében állapította meg, ezért halmazati büntetésül 3 év 6 hónap börtönre, 250 napi tétel, összesen 1.000.000,- forint pénzbüntetésre, valamint 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. Kimondta, hogy a Budapest Környéki Törvényszék 10.B.97/2011/20. számú jogerős ítéletével kiszabott és végrehajtásában felfüggesztett 1 év 6 hónap börtönhöz kapcsolódó 4 év próbaidő a kiszabott végrehajtandó szabadságvesztés tartamával meghosszabbodik. Rendelkezett meg nem fizetés esetén a pénzbüntetés átváltoztatásáról.

I. és II. rendű vádlott esetében a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította a

vádlottak által előzetes fogvatartásban töltött időt. Valamennyi vádlott esetében úgy rendelkezett, hogy a kiszabott börtönbüntetés kétharmad részének kitöltését követő Bf.I.331/2014/9.

napon bocsáthatók feltételes szabadságra. A III. rendű vádlottat kötelezte az eljárás során felmerült bűnügyi költség viselésére.

Az első fokú ítélettel szemben fellebbezést jelentettek be:

- az I. rendű vádlott, aki fellebbezésének okát és irányát nem jelölte meg,
- az I. rendű vádlott védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés,
- a II. rendű vádlott enyhítésért, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása,
- a II. rendű vádlott védője a kiszabott büntetés lényeges enyhítése,
- a III. rendű vádlott enyhítésért, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása,
- a III. rendű vádlott védője enyhítés végett.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség átiratában és a fellebbezési nyilvános ülésen jelen lévő ügyész perbeszédében eljárási szabálysértéseket észrevételezett, továbbá a tényállás kisebb mértékű kiegészítését, a bűnösségi körülmények helyesbítését, valamint azt indítványozta, hogy az ítélőtábla az első fokú ítéletet változtassa meg, az I. rendű vádlottnak a tényállás I. pontjában részletezett cselekményét hivatali vesztegetés büntetnének, az I. rendű és a II. rendű vádlottnak a tényállás II. pontjában írt cselekvőségét 2 rb-nek minősítse, a vádlottakkal szemben szabadságvesztést tekintsen kiszabottnak, amelyet börtönben rendeljen végrehajtani, ezen kívül az I. rendű vádlottal szemben elrendelt vagyonelkobzás összegét 1.100.000,- forintra, a II. rendű vádlottal szemben elrendelt vagyonelkobzás összegét 900.000,- forintra szállítsa le, egyebekben az első fokú ítéletet mindhárom vádlott vonatkozásában hagyja helyben.

Az I. rendű vádlott védője fellebbezését írásban részletesen indokolta, azt a fellebbezési nyilvános ülésen mindenben fenntartotta. Korábban bejelentett fellebbezését azzal egészítette ki, hogy az elsődlegesen az első fokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására irányul. A védő álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása hiányos, iratellenes, és ellentmondó tényeket is tartalmaz, valamint a formál logika szabályainak sem felel meg. A védő sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az I. rendű vádlott által benyújtott írásban tett vallomását. Ezzel szemben bizonyítékként értékelte a védő távollétében tett legelső gyanúsítottai vallomását. A védő indítványozta e vallomás kirekesztését a bizonyítékok közül. A védő azt is kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem vonta mérlegelési körébe a lehallgatási

anyagra tett részletes vádlotti észrevételt.

A kiszabott büntetés enyhítésére irányuló másodlagos indítványa körében az enyhítő körülményekre hivatkozott. Azzal érvelt, hogy a vádlott büntetlen előéletű, 1974 óta dolgozik a közigazgatás területén, munkáját többször is kitüntetéssel ismerték el. A cselekménnyel összefüggésben anyagi hátrányok érték, továbbra is jelentős összegű hiteltartozás terheli, ingatlanain jelzálogjog van, a hitelintézet jövedelmének 50%-át levonja. Hivatkozott arra is, hogy az I. rendű vádlottat a II. rendű vádlott megtévesztette, és az I. rendű vádlott nem saját hasznára, hanem testvére érdekében cselekedett. Enyhítő körülményként kérte figyelembe venni azt, hogy a tényállás I., II. pontjában részletezett cselekményeket védence tárta fel. Személyi körülményeit illetően hivatkozott arra is, hogy az I. rendű vádlott egy hét alatt vesztette el édesapját és állását, és 2014. februárjában édesanyja is elhalálozott, ezen kívül a vádlott folyamatos pszichiátriai kezelés alatt áll, ami börtöntűrő képességét is befolyásolhatja. További enyhítő körülményként kérte figyelembe venni azt, hogy hosszú ideje áll büntetőeljárás alatt, valamint jelenlegi munkahelyén megbecsülik.

Harmadlagos indítványként fenntartotta a részfelmentés iránt bejelentett fellebbezését is, ezzel összefüggésben a kiszabott szabadságvesztés tartamának enyhítésére irányuló jogorvoslati nyilatkozatát.

A II. rendű vádlott védője a büntetés enyhítése végett bejelentett fellebbezését a nyilvános ülésen is fenntartotta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által kiszabott joghátrányok nem felelnek meg az ügynevezett belső arányosság követelményének sem. Enyhítő körülményként kérte figyelembe venni azt, hogy a II. rendű vádlott a bűncselekmények elkövetését beismerte, feltáró jellegű vallomása terhelő volt önmagára és vádlott-társaira nézve is. A cselekmény elkövetését megbánta, ezt az is bizonyítja, hogy az általa okozott kárt az eljárás során visszafizette. Enyhítő körülményként kérte értékelte a II. rendű vádlott karitatív tevékenységét, amelyet a rendelkezésre bocsátott iratok szerint már azt megelőzően folytatott, hogy a védőjével kapcsolatba lépett. Ez álláspontja szerint azt bizonyítja, hogy a vádlott nem taktikai okokból - az enyhébb büntetés végett - végzett támogató tevékenységet. Az enyhítő körülmények között említette azt, hogy védence egyes bűncselekményekben bűnsegédként vett részt, továbbá az időmúlást, míg a büntetett előélet körében arra hivatkozott, hogy az olyan régi elítélés, amely a büntetés kiszabásánál nem vehető jelentős súllyal figyelembe.

Mindezekre tekintettel elsődlegesen a kiszabott büntetés jelentős enyhítését, felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását kérte.

A fellebbviteli főügyészségi átiratban észrevételezett eljárási szabálysértésekre reagálva, fellebbezését annyiban terjesztette ki, hogy amennyiben azokkal a

másodfokú bíróság egyetért, úgy az eljárási szabálysértések felvetik a Be. 375. § (1) bekezdésének alkalmazását, azaz az első fokú ítélet hatályon kívül helyezésének szükségességét.
Bf.I.331/2014/9.

A III. rendű vádlott védője korábban bejelentett fellebbezését kiterjesztette, módosította. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tényállása iratellenes megállapításokat tartalmaz, ugyanakkor a tényállást nem derítette fel kellőképpen, és az általa megállapított tényekből további tényekre helytelen következtetést vont le. A II. rendű vádlott védőjével egyezően hivatkozott a főügyészi átiratban észrevételezett eljárási szabálysértésekre is, amelyek álláspontja szerint garanciális szempontokból is felvetik az első fokú ítélet hatályon kívül helyezésének szükségességét.

Perbeszédében továbbiakban a III. rendű vádlott cselekvőségével foglalkozott. Hivatkozott arra, hogy a III. rendű vádlott az eljárás során mindvégig következetes vallomást tett. E vallomás alapján nem állapítható meg az, hogy a III. rendű vádlott bűncselekményt követett el, hiszen ő konkrét munkára keresett vállalkozót az I. rendű vádlott kérésére és emiatt lépett kapcsolatba **az 1. sz. tanúval**. A **[1. sz. település]-i** megbeszélésen bár jelen volt, de még a II. rendű vádlott vallomásából sem állapítható meg hogy tudott volna a bűncselekmény elkövetéséről. A III. rendű vádlott úgy gondolta, hogy abból a pénzből részesül, amelyet a II. rendű vádlott pályázatírástért legálisan megszerez.

Ezért fellebbezésében elsősorban a III. rendű vádlott felmentését kérte, ezen belül is elsődlegesen bűncselekmény hiányában, másodlagosan bizonyíték hiányában. Másodlagos indítványként terjesztette elő az első fokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezését. Harmadlagosan azt kérte, hogy a jelentős időmúlásra, a büntetlen előéletre, a III. rendű vádlott bűnsegédi szerepére, két kiskorú és két nagykorú eltartásra szoruló hozzátartozójára, valamint a III. rendű vádlott beadványában írtakra figyelemmel a másodfokú bíróság enyhítő szakasz alkalmazásával olyan tartalmú szabadságvesztést szabjon ki, amelynél lehetőség nyílik annak akár a törvényi maximumban meghatározott tartamú próbaidőre történő felfüggesztésére. Az enyhítésre irányuló fellebbezésen belül kérte olyan rendelkezés alkalmazását is, mely szerint a III. rendű vádlott végrehajtandó szabadságvesztés esetén, annak fele részének kitöltése után feltételes szabadságra bocsátható.

Az ügyész perbeszédében fenntartva az átiratában írtakat, az első fokú ítélet indokolásának kiegészítését indítványozta a vádlotti tudattartalmakra vonatkozóan. Utalt arra, hogy a vádlottak tényfeltáró vallomása nem volt teljes, hiszen az a büntetőjogi főkérdést, azaz saját büntetőjogi felelősségüket illetően beismerést nem tartalmazott. Válaszuk attól függött, hogy az eljárás során éppen ki intézett hozzájuk kérdést. A III. rendű vádlott is csak az eljárás legvégső szakaszában, már az

iratismertetést követően döntött úgy, hogy vallomást tesz. Észrevételezte, hogy az első fokú ítéletben a bíróság szükségtelenül tüntette fel azt, hogy valamely bűncselekmény 1 rb.

Az időmúlás körében azzal érvelt, hogy az egyéb bűnösségi körülmények nem jelentenek elég nyomatékot a kiszabott büntetések enyhítésére, főleg olyan mértékű csökkentésére, amely mellett törvényi lehetőség nyílna a szabadságvesztések végrehajtásának felfüggesztésére.

Az I. rendű vádlott - csak úgy mint védője a fellebbezés írásos indoklásában - továbbra is arra hivatkozott, hogy 2012. április 17. napján is őrizetben volt. A lehallgatási anyagokról szólva megjegyezte, hogy azokban a beszélgetésekben ők maguk is túlozva beszéltek egy-egy pályázati lehetőségről. Továbbra is arra hivatkozott, hogy 2012. április 17-i meghallgatásakor nem minden körülmény került pontosan jegyzőkönyvbe, ugyanakkor akként nyilatkozott, hogy írásos vallomását a tárgyaláson szóban is előadta. Egyebekben személyi körülményeire nyilatkozott és mindenben csatlakozott védőjéhez.

A II. rendű vádlott a bűncselekmény elkövetését továbbra is elismerte, szintén személyi körülményeire tett nyilatkozatot, és csatlakozott védőjéhez.

A III. rendű vádlott a nyilvános ülést megelőzően írásban nyilatkozott családi, anyagi körülményeiről, illetőleg saját és hozzátartozója egészségi állapotáról. Erre vonatkozóan több orvosi dokumentációt is csatolt. Beadványa tartalmilag a kiszabott büntetés enyhítésére irányuló fellebbezése indoklásának minősült. A fellebbezési nyilvános ülésen azt kiegészíteni nem kívánta, mindenben egyetértett a védője által előadottakkal.

A másodfokú bíróság a fellebbezéseket alaptalanoknak ítélte, és nem osztotta a főügyesség észrevételeit sem az eljárási szabálysértéseket illetően.

A Kúria 97/2012. BK véleménye értelmezte a 2011. évi LXXXIX. törvény (Novella) egyes rendelkezéseit. A Novella 2011. július 13. napjától iktatta be a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvénybe (Be.) XXVIII/A. Fejezet alatt a kiemelt jelentőségű ügyek eljárási szabályait. A Novella 27. § (2) bekezdése szerint a törvény rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekre is megfelelően alkalmazni kell. A hivatkozott BK véleménynek e szakaszhoz fűzött értelmezése szerint e rendelkezés alapján a törvény hatályba lépését megelőzően bíróságra érkezett és kiemelt jelentőségűnek minősülő ügyekben garanciális szempontokból szükséges az eljárás résztvevőit értesíteni arról, hogy az ügy tárgyalása továbbiakban a kiemelt jelentőségű ügyek eljárási szabályai szerint történik, illetve a bíróságnak ezt a tárgyaláson pervezető végzéssel a jegyzőkönyvben rögzítenie kell.

A jelen ügy irataiból azonban az állapítható meg, hogy a vádirat 2013. június 18. napján, azaz jóval e törvény hatályba lépését követően érkezett a bíróságra. A vádirat első oldala feltünteti, hogy az ügy kiemelt jelentőségű, illetve az ügyész azt is indítványozta, hogy a bíróság a tárgyalást a Be. 554/K. §-a alapján tűzze ki. Bf.I.331/2014/9.

Ezért nem vétett eljárási hibát az elsőfokú bíróság, amikor pervezető végzéssel nem állapította meg azt, hogy az ügy kiemelt jelentőségű, hiszen az már a vádiratból is kitűnt.

A már hivatkozott BK véleményben foglaltakra tekintettel, de a vonatkozó törvényi előírásokat is figyelembe véve, az ügy kitűzésével kapcsolatosan sem sértett eljárási szabályt a törvényszék. A BK véleménynek a Be. 554/K. §-ához fűzött indokolása szerint: „az általános eljárás és a külön eljárás között (első-, másod- és harmadfokon) nincs különbség az ügyérkezéstől a kitűzés pillanatáig tartó idő hosszának törvényi szabályozásában; az eltérés annyi, hogy amíg az általános eljárásban csupán azt határozza meg a törvény, hogy a lehető legközelebbi határnapra kell kitűzni, addig a külön eljárásban ez nem lehet három hónapon túli”. A Be. 554/A. §-a akként rendelkezik, hogy kiemelt jelentőségű ügyben történő eljárás esetén e törvény rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A Be. 263. § (1) bekezdése szerint a tanács elnöke az ügy iratainak a bírósághoz érkezését követően harminc napon belül megvizsgálja, hogy van-e helye a 264-271. §-ban, illetve az 543-547. §-ban foglalt rendelkezések alkalmazásának. A (2) bekezdés szerint legkésőbb az (1) bekezdésben meghatározott határidő letelte után a tanács elnöke a vádiratot haladéktalanul megküldi a vádlottnak és a védőnek. A Be. 278. § (1) bekezdése szerint a tanács elnöke a vádirat kézbesítésétől számított 30 napon belül megvizsgálja a vádlott és védőjének esetleges bizonyítási indítványait, és megállapítja a tárgyalás határnapját, gondoskodik a tárgyalás megtartásának előkészítéséről, az idézésekről és értesítésekről.

Az általános eljárási szabályok szerint a Be. 278. § (3) bekezdése alapján a tárgyalás határnapját az ügyek érkezési sorrendjének figyelembe vételével és a soronkívüliségre vonatkozó rendelkezések szem előtt tartásával **a lehető legközelebbi napra** úgy kell kitűzni, hogy a bíróság az ügyet lehetőleg elnapolás nélkül, ésszerű határidőn belül be tudja fejezni.

Ez a rendelkezés a kiemelt jelentőségű ügyeket illetően annyiban módosul (Be. 554/K. § (1) bekezdés), hogy az ügyet nem a lehető legközelebbi napra, hanem **három hónapon** belülre kell kitűzni.

Az iratok szerint a 2013. június 18. napján érkezett ügyben a bíróság 2013. július 17. napján az ügyet 2013. október 14. napjára tűzte ki. Intézkedése tehát mindenben

megfelelt a kiemelt ügyekre vonatkozó speciális eljárási szabálynak.

Ami a kérdések sorrendjét illeti: a 12. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 24. oldal 2., 39. oldal 2. és 46. oldal 1. bekezdése szerint a tanács elnöke kérdést intézett a II., III. és IV. rendű vádlotthoz. A jegyzőkönyv egészét tekintve azonban az állapítható meg, hogy mindhárom vádlott a törvényes figyelmeztetések elhangzását követően vallomását összefüggően tette meg. A tanács elnöke által hozzájuk intézett közbevetett kérdés, nem jelentette „a kérdezési jog magához ragadását”, az csupán segítő jellegű volt, épp a folyamatos, összefüggő vallomás tovább gördítését mozdította elő. Így e vonatkozásban sem valósult meg eljárási szabálysértés.

A másodfokú bíróság nem osztotta az I. rendű vádlott védőjének eljárási szabálysértésre történő hivatkozását sem. Tényként megállapítható, hogy az iratok szerint az I. rendű vádlott 2012. április 17. napján nem volt őrizetben. A Be. 179. § (1) bekezdése szerint a fogva lévő gyanúsítottat 24 órán belül ki kell hallgatni. A (3) bekezdés szerint, ha az eljárásban védő részvétele kötelező, a gyanúsított figyelmét arra is fel kell hívni, hogy ha három napon belül nem hatalmaz meg védőt, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság rendel ki védőt. Az általános eljárási szabályok sem írják elő azt, hogy védőnek már a legelső gyanúsítotti kihallgatáskor jelen kell lennie. A kiemelt jelentőségű ügyekben való kötelező védői jelenlétre való védelmi hivatkozás a Be. 554/D. §-ának téves értelmezésén alapul. Az ítéletábra már utalt arra, hogy a Be. 554/A. §-a alapján a kiemelt jelentőségű ügyben történő eljárás esetén, e törvény rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A Be. 554/D. § helyes értelmezése szerint a kötelező védelem ezen ügyeknél azokra az esetekre vonatkozik, amikor például több vádlottas ügyben olyan vádlott is érintett, akit nem kiemelt jelentőségű ügygel vádolt meg az ügyészség, de ügye a kiemelt jelentőségű ügygel vádolt személyével összefügg, és cselekményét vele egy eljárásban bírálják el. Ilyen esetben előfordulhat, hogy a nem kiemelt jelentőségű ügygel vádolt személy cselekményére az általános rendelkezések alapján nem lenne kötelező a védői jelenlét, de mert ügyét az ezzel érintett személlyel egy eljárásban bírálják el, így az ő esetében is kötelező a védő közreműködése.

Az iratok szerint az I. rendű vádlott 2012. április 20. napján védőt hatalmazott meg, aki a 2012. április 20-i kihallgatásán már jelen volt. Ezért emiatt sem valósult meg eljárási szabálysértés az I. rendű vádlott kihallgatásánál.

Az I. rendű vádlott védője fellebbezésének írásos indokolásában támadta a titkos adatszerzés során beszerzett lehallgatási anyag bizonyítékkénti értékelését is. Az elsőfokú bíróság ezek bizonyítékkénti értékelésével sem valósított meg eljárási szabálysértést. Az iratok szerint a III. rendű vádlott más bűncselekménnyel kapcsolatosan került a nyomozó hatóság látókörébe, majd az elrendelt nyomozás keretében, 2010. november 30. napján engedélyezte a Budakörnyéki Bíróság a III.

rendű vádlott két telefonjának a lehallgatását (a titkos adatszerzést). Lényegében így került a hatóság látókörébe a jelen eljárás tárgyát képező bűncselekmény is. A nyomozás elrendelését követően előbb a Szolnoki Városi Bíróság engedélyezte 2011. január 18. napján I., II. és III. rendű vádlott telefonjainak lehallgatását, majd a Pesti Központi Kerületi Bíróság előbb a II. rendű, majd az I. rendű vádlott telefonjának további

Bf.I.331/2014/9.

lehallgatását is engedélyezte. Mind az engedélyezéskor, mind a lehallgatási anyag felhasználásakor hatályban volt a Be. 206. § (5) bekezdése, amely szerint annak a bűncselekménynek a bizonyítására, amely miatt a titkos adatszerzést a bíróság engedélyezte, a titkos adatszerzés eredménye minden elkövetővel szemben felhasználható.

Osztotta ugyanakkor a másodfokú bíróság a főügyészség azon észrevételét, hogy eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság, amikor a 2. sz. tanút tanúkénti kihallgatása előtt nem figyelmeztette a Be. 82. § (1) bekezdés b) pontjában írt mentességi jogára, annak ellenére, hogy az már ekkor nyilvánvaló volt, hogy a tanú **az 1. sz. tanúnak** az élettársa volt a bűncselekmény elkövetésekor. Ezt az eljárási szabálysértést azonban az elsőfokú bíróság nyomban kiküszöbölte, amikor a tanút az érdemi vallomásának megkezdését követően, annak tartalmára tekintettel, utóbb figyelmeztette arra, hogy önmagára, illetőleg hozzátartozójára nem köteles terhelő vallomást tenni (12. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv, 80. oldal 2. bekezdés).

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást egyéb tekintetben is a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le. Nem sértett olyan eljárási szabályt, ami az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését tette volna szükségessé.

Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget téve, beszerezte mindazon bizonyítékot, ami a megalapozott tényálláshoz szükséges volt. Az általa megállapított tényállás ily módon túlnyomórészt megalapozott volt, amit a másodfokú bíróság az iratok tartalma és a vádlottak nyilvános ülésen tett nyilatkozata alapján a következőkkel egészített ki:

Az I. rendű vádlott jelenleg is (2013. április 16. napja óta) a **[2. sz. település]** jegyzője. Nyolc órában dolgozik, havi 87.000,- forintot kap kézhez, mert jövedelme 50%-át levonás terheli. A **[1. sz. település]**-i ingatlana árverés, a **[3. sz. település]**-i családi háza végrehajtás alatt áll. Több pénzügyintézet felé hitelfelvevőként, illetve kezesként tartozás terheli ([4. sz. település]-i takarékszövetkezet, [1. sz. pénzügyintézet megnevezése], [2. sz. pénzügyintézet megnevezése]). A [5. sz. település]-i garázsingatlan 2013. október 17-én árverésen elkelt. Az I. rendű vádlott a **[1. sz. település]**-i női kézilabda csapat és a **a [2. sz. település] Községi Polgárőrség Egyesület** önkéntes

támogatója. A [2. sz. település]-i polgármesteri hivatal által 2014. augusztus 4. napján kiállított minősítési lapja szerint a 2014. január 2. és 2014. július 31. napja között vizsgált teljesítményének értékelése „kivételes”, azaz összességében 96% fölötti.

A II. rendű vádlott a [gazdasági társaság megnevezése] (irányítószám, 6. sz. település, tér, házszám) alkalmazottja, munkaszerződése határozatlan idejű.

A III. rendű vádlottat a Budapest Környéki Törvényszék **2012. június 6. napján kihirdetett 10.B.97/2011/20. számú** ítéletével mondta ki hivatalos személy által kötelességszegéssel elkövetett vesztegetés bűntettében, ezért 1 év 6 hónap, végrehajtásában 4 év próbaidőre felfüggesztett börtönre ítélte. Az első fokú ítélet a **Fővárosi Ítéltábla 6.Bf.341/2012/16. számú** ítéletével 2013. június 5. napján emelkedett jogerőre. A próbaidő 2017. június 4. napjáig tartott volna.

A tényállás IV. pontját kiegészítette azzal, hogy a Központi Nyomozó Főügyészség Nyom.1137/2011. számú, 2011. december 13. napján kelt határozatával **az 1. sz. tanúval** szembeni nyomozást a Be. 191. § (1) és (4) bekezdése alapján megszüntette. (Erre az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának 13. oldal 4. bekezdésében hivatkozik ugyan, de a tényállásban megállapítottakra figyelemmel, ennek feltüntetése a tényállásban szükséges.)

Egyebekben az első fokú ítélet tényállása hiánytalan, az az előbb írt kiegészítésekkel irányadó volt a másodfokú felülbírálat során.

Az I. rendű vádlott részfelmentésére, illetve a III. rendű vádlott felmentésére irányuló fellebbezések a bizonyítékok mérlegelését támadják. Azt sérelmezik, hogy az elsőfokú bíróság az I. rendű vádlott esetében nem fogadta el a vádlottnak és védőjének az I. rendű vádlott 2012. április 17-én tett gyanúsítotti kihallgatásának kirekesztésére irányuló indítványát és ezzel szemben elvetette az I. rendű vádlott írásban becsatolt, majd a tárgyaláson azzal egyezően előadott védekezését. Az előzőekben az ítéltábla már rámutatott arra, hogy a nyomozó hatóság nem sértett eljárási szabályt a 2012. április 17-i gyanúsítotti kihallgatáskor, ezért annak tartalma bizonyítékként felhasználható volt. Az iratokból az is megállapítható, hogy az I. rendű vádlottat 2012. április 20-án folytatólagosan, immár védője jelenlétében hallgatta ki a nyomozó hatóság, amikor akként nyilatkozott, hogy a korábbi vallomását fenntartja, azt csak pontosította (V. kötet 3757. oldal). Az I. rendű vádlott csak ezt követően, 2013. március 12-i kihallgatásakor hivatkozik arra, hogy első alkalommal szinte sokkos állapotban volt, ezért tartja szükségesnek azt, hogy vallomását írásban is megtegye. Az I. rendű vádlott vallomásánál tetten érhető az, hogy az eljárás későbbi szakaszában, de különösen a bíróság előtt egyre inkább igyekezett elhárítani magáról a büntetőjogi felelősséget és saját magát is, mint a II. rendű vádlott áldozatát tüntette fel, aki kihasználta nehéz családi körülményeit, súlyos anyagi helyzetét.

A III. rendű vádlott védője arra hivatkozott, hogy a III. rendű vádlott nem tudott arról, bűncselekmény elkövetéséhez nyújt segítséget. A III. rendű vádlott a bűncselekmények elkövetésekor élettársi kapcsolatban élt a II. rendű vádlottal, és ő magától sem volt idegen a hasonló jellegű bűncselekmények elkövetése. A II. rendű vádlott társai és önmagára tett terhelő vallomására, a titkos adatszerzés eredményére, **az 1. sz. tanú** tanúvallomására figyelemmel, életszerűtlen az arra történő hivatkozás, Bf.I.331/2014/9.

hogy a III. rendű vádlott a lényegét illetően mit sem sejtve kapcsolódott be a történetekbe.

A bizonyítékok mérlegelése az elsőfokú bíróság feladata. Megalapozott tényállás esetén a másodfokú eljárásban nincs törvényes lehetőség a bizonyítékok eltérő mérlegelésére, ezért az ezt támadó fellebbezések eredményre nem vezethettek.

Ezért a másodfokú bíróság nem csak a hatályon kívül helyezésre, hanem az I. rendű vádlott részfelmentésére és a III. rendű vádlott teljes körű felmentésére irányuló fellebbezéseket is alaptalanoknak ítélte.

A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlottak bűnösségére, de a bűncselekmények minősítése helyesbítésre szorult.

Ezt megelőzően a másodfokú bíróság vizsgálta, hogy a vádlottakra az elkövetéskori, vagy az elbíráláskori anyagi jogi rendelkezések alkalmazása a kedvezőbb. Az ítéletábra egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a feltételes szabadságra bocsáthatóság kedvezőbb szabályai folytán az elbíráláskori törvény enyhébb elbírálást biztosít mindhárom vádlott számára. Az első fokú ítélet indokolásának 22. oldal 1. bekezdés 11. sorában azonban az elsőfokú bíróság tévesen az 1978. évi IV. törvényt jelölte meg, mint a kedvezőbb elbírálást megalapozó jogszabályt. Az helyesen nyilvánvalóan az elbíráláskor hatályban lévő 2012. évi C. törvény. Szintén tévedett az elsőfokú bíróság, amikor arra is hivatkozott, hogy a korábban hatályban volt 1978. évi IV. törvény a bűncselekmény elkövetésekor még nem alkalmazta a büntetés kiszabása körében a középértékre vonatkozó rendelkezéseket. Azok ugyanis 2010. július 23. napjától ismét hatályba léptek, a vádlottak esetében pedig a 2011. február 23. napját kell elkövetési időpontként figyelembe venni.

A lényegét illetően azonban az elsőfokú bíróság helyesen döntött, amikor az elbíráláskor hatályos Btk. rendelkezéseit alkalmazta, és a vádlottak bűncselekményeit is eszerint minősítette.

Az I. rendű vádlottnak a tényállás I. pontjában részletezett cselekvőségét azonban

nyilvánvaló elírás folytán tévesen nevezte hivatali visszaélésnek (erre utal, hogy a bűncselekmény jogszabályi alapját egyébként helyesen jelölte meg). Ezért a másodfokú bíróság az I. rendű vádlottnak a tényállás I. pontjában foglalt cselekményét a Btk. 293. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés 3. fordulata szerint minősülő hivatali vesztegetés büntettének minősítette. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a fordulatot nem római, hanem arab számmal kell feltüntetni.

A tényállás II. pontját illetően az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azt, hogy a IV. rendű elítélt két különböző pályázat sikeres elbírálása érdekében nyújtotta a jogtalan előnyt az I. rendű vádlott részére. Ezzel mind az I., mind a II. rendű vádlott is tisztában volt. Következetes a bírói gyakorlat abban, hogy a befolyással üzérkedés büntettének alaki halmazata a korrupciós ügyek számától függ, ezért a két eltérő pályázathoz kapcsolódó befolyással üzérkedést két rendbelinek kell minősíteni.

A fentiek alapján a másodfokú bíróság az I. rendű és a II. rendű vádlottnak a tényállás II. pontjában részletezett cselekvőségét 2 rb. a Btk. 299. § (1) bekezdés 1. fordulatóba ütköző és a (2) bekezdés a) és c) pontja szerint minősülő befolyással üzérkedés büntettének minősítette, amelyet a II. rendű vádlott a Btk. 14. § (2) bekezdése alapján bűnsegédként követett el.

Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azt, hogy a Btk. 299. § (1) bekezdése szerinti befolyással üzérkedés büntette, úgynevezett több fordulatós bűncselekmény, ahol az azonos büntetési tétellel fenyegetett alakzatokra a fordulat számának megjelölésével utalni kell (61.BK vélemény 3. a) pontja). Ezért a másodfokú bíróság az I., II. és a III. rendű vádlottak valamennyi Btk. 299. §-a szerint minősülő cselekménye esetében az (1) bekezdés 1. fordulatát is feltüntette.

Itt jegyzi meg a másodfokú bíróság, hogy bár a hivatkozott BK vélemény 4/a. pontja szerint az „1 rendbeli” kifejezés használata az ítélet rendelkező részében fölösleges, a konkrét ügyben azonban, tekintettel arra, hogy a vádlottak egyes bűncselekményei több rendbelinek minősültek, az ítélet tábla nem tekintette sem hibának, sem értelemzavarónak az 1 rb. feltüntetését.

A bűnösségi körülményeket vizsgálva a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben, a III. rendű vádlott javára enyhítő körülményként értékelte azt, hogy a bűncselekmények elkövetésekor büntetlen előéletű volt. Mindhárom vádlott esetében - szintén az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben - további enyhítő körülmény a bűncselekmény elkövetése óta eltelt hosszabb idő. Az 56. BK vélemény 10. pontja szerint enyhítő körülmény, ha a bűncselekmény elkövetésétől hosszabb idő telt el; minél súlyosabb a bűncselekmény, annál hosszabb az az idő, amely enyhítőként értékelhető. Nagyobb a nyomatéka, ha megközelíti az elévülési időt; csökken a nyomatéka, vagy el is enyészhet, ha az időmúlást maga az elkövető

idézte elő. Ez utóbbi körülmény a vádlottaknál nem áll fenn, az előzőekben hivatkozottak pedig nem zárják ki az időmúlás enyhítő körülménykénti értékelését.

Ugyanezen vélemény II/5. pontja szerint a köz javára ellenszolgáltatás nélkül végzett tevékenység vagy szolgáltatás enyhítő körülmény lehet. Ezért a II. rendű vádlott vonatkozásában hivatkozott karitatív tevékenységet a másodfokú bíróság csekély súllyal, de a II. rendű vádlott javára vette figyelembe.

Bf.I.331/2014/9.

A másodfokú bíróság a vádlottaknál nem a társas elkövetést, hanem az 56. BK vélemény III.12. pontja alapján a társtetteségben való elkövetést értékelte súlyosító körülménynek.

Töretlen a bírói gyakorlat abban, hogy a korrupciós bűncselekmények elkövetőivel szemben a törvény szigorával kell fellépni. A vádlottak által elkövetett bűncselekmények közül a legsúlyosabb (Btk.299. §) büntetési tétele 2-8 évig terjedő szabadságvesztés, a halmazati büntetésre figyelemmel annak felső határa 12 év. A Btk. 80. § (2) bekezdése alapján a középérték 7 év szabadságvesztés.

Az elsőfokú bíróság egyik vádlott esetében sem szabott ki a középértéket elérő büntetést. Ezt a vádlottaknál számba vett, illetve a másodfokú bíróság által is kiegészített enyhítő körülmények indokolták, a III. rendű vádlott esetében az is, hogy ő csak két bűncselekményt követett el.

Ugyanakkor a bűncselekmények jellegére, I. és II. rendű vádlott esetében azok többszörös halmazatára figyelemmel, a másodfokú bíróság nem tartotta indokoltnak a kiszabott büntetések további enyhítését. Épp a korrupciós jellegű bűncselekmények elszaporodottságára, nehéz felderíthetőségére és arra figyelemmel, hogy e bűncselekmények mindig közvetett vagy közvetlen módon valamely közhivatal működésébe vetett bizalom megingatására alkalmasak, az ítéletábra különösen alaptalannak tartotta a büntetések olyan mértékű enyhítését, ami a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését is lehetővé tenné.

Az elsőfokú bíróság a bűncselekmények súlyára, jellegére, sorozatára figyelemmel indokoltan tiltotta el a vádlottakat a közügyek gyakorlásától is.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az első fokú ítélet rendelkező részének szövegezése a Btk. rendelkezéseire figyelemmel pontosításra szorul. Ezért a vádlottakat szabadságvesztésre ítéltnek tekintette, amelyet mindhárom vádlott esetében a Btk. 35. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontjára is - börtönben rendelt végrehajtani. A vádlottak a szabadságvesztésből a Btk.

38. § (2) bekezdés a) pontja alapján feltételes szabadságra bocsáthatók, melynek **legkorábbi** időpontja a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő nap.

Osztotta a másodfokú bíróság a fellebbviteli főügyészség indítványát a vagyonekbevitel összegének mérséklését illetően. Következetes a bírói gyakorlat abban, hogy a vádlottakkal szemben csak olyan összegben rendelhető el vagyonekbevitel, amely a cselekmény elkövetése során náluk maradt. Az iratok szerint az I. rendű vádlott a tényállás II. pontjában részletezett cselekmény révén 100.000,- forint, a tényállás III. pontjában részletezett cselekmény során 1.000.000,- forint, azaz összesen 1.100.000,- forint jogtalan előnyhöz jutott. A II. rendű vádlott a tényállás I. pontja szerint 500.000,-, a II. pontja szerint 400.000,-, a III. pontja szerint 1.000.000,-, IV. pontja szerint 1.500.000,- forint, azaz összesen 3.400.000,- forint jogtalan előnyhöz jutott. Bár az iratok szerint **az 1. sz. tanúnak** a tehergépjármű beszámítása révén 3.500.000,- forintot törlesztett, ez magában foglalja azt az 1.000.000,- forintot is, amelyhez a tényállás III. pontjában az I. rendű vádlott jutott. Így a megtérítés szempontjából 2.500.000,- forint vehető figyelembe, azaz a fennmaradó összeg 900.000,- forint. Ezért a másodfokú bíróság a vagyonekbevitel összegét az I. rendű vádlott esetében 1.100.000,- forintra, a II. rendű vádlott esetében pedig 900.000,- forintra szállította le. A teljesség érdekében jegyzi meg a másodfokú bíróság, hogy az első fokú ítélet tévesen a vádlottakat vagyonekbevitelre is ítélte. A vagyonekbevitel a Btk. 63. § (1) bekezdés f) pontja szerint intézkedés, amelyre a bíróság nem ítéli a vádlottakat, hanem azt velük szemben elrendeli.

A kifejtettekből következik, hogy az ítélet tábla a védelmi fellebbezéseket minden irányban alaptalanoknak ítélte, de az első fokú ítéletnek fellebbezések folytán felülbírált részét hivatalból is felülbírálván, azt a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A III. rendű vádlottat a Be. 381. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel a Be. 388. § (1) bekezdésére is - kötelezte a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére.

Az ítélet ellen a Be. 386. § (1) bekezdése alapján fellebbezésnek nincs helye.

Szeged, 2014. október 08. napja

Gyurisné dr. Komlóssy Éva sk.. Cserhádi Ágota sk.
a tanács elnöke a tanács tagja, előadó

Sefta Márta dr. sk.
a tanács tagja

A Szegedi Ítélet tábla Bf.I.331/2014/9. számú ítélete és a Szolnoki Törvényszék

6.B.485/2013/24. számú ítéletének az I. rendű, a II. rendű, a III. rendű vádlottra vonatkozó, és jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és végrehajtható.

Szeged, 2014. október 8.

Gyurisné dr. Komlóssy Éva sk.
a tanács elnöke